

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/145/2018
Identifikačné číslo spisu: 1015202088
Dátum vydania rozhodnutia: 18.12.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1015202088.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: P. B., F., proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, 813 63 Bratislava, o vyplatenie dávky a dovolenky z garančného fondu Sociálnej poisťovne, ústredie, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/300/2015-24 zo dňa 7. decembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/300/2015-24 zo dňa 7. decembra 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 1S/300/2015-24 zo dňa 7. decembra 2017 žalobu odmietol. O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

2. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že krajský súd mal preukázané, že žalobca sa žalobou doručenu Krajskému súdu v Bratislave ako správneho súdu dňa 15.12.2015 domáhal od žalovanej vyplatenia dávky z garančného fondu a tiež preplatenia dovolenky 18 dní z dôvodu, že pracoval u spoločnosti SBS Kraken s.r.o. a SBS Delta s.r.o. a jeho pracovný pomer bol ukončený z organizačných dôvodov zo strany zamestnávateľa a od spoločnosti a od jeho zamestnávateľov SBS Kraken s.r.o. a SBS Delta s.r.o. mu nebola vyplatená dovolenka za 18 dní a plat. Žalobca svoje podanie adresoval i Okresnému súdu Bratislava I. Lustráciou bolo zistené, že žalobca na Okresnom súde Bratislava I dňa 11.06.2015 podal odvolanie proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie č. 36271-3/2015-BA zo dňa 20.05.2015 a žiadal o vyplatenie dávky z garančného poistenia z dôvodu, že jeho zamestnávateľ Delta Security s.r.o. je platobne neschopný. Vec bola vedená na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 23C/155/2015. Podaním zo dňa 14.12.2015 a doručeným Okresnému súdu Bratislava I dňa 14.12.2015 žalobca požiadal o vyplatenie dávky z garančného fondu (odstupného) a dovolenky 18 dní, pretože jeho

zamestnávateľ spoločnosť SBS Kraken s.r.o. a SBS Delta Security s.r.o. skončil s ním pracovný pomer z organizačných dôvodov na strane zamestnávateľa. Uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 23C/155/2015-43 zo dňa 02.05.2016 bola vec sp. zn. 23C/155/2015 postúpená Krajskému súdu v Bratislave. Vec bola dňa 11.08.2017 na Krajskom súde v Bratislave zapísaná pod sp. zn. 6Sa/71/2017.

3. Krajský súd konštatoval, že na Krajskom súde v Bratislave o tej istej veci žalobcu (vyplatenie dávky z garančného poistenia a dovolenky 18 dní z dôvodu skončenia pracovného pomeru žalobcu u jeho zamestnávateľov - SBS Kraken s.r.o. a SBS Delta Security s.r.o.) prebieha na Krajskom súde v Bratislave skôr začaté konanie vedené pod sp. zn. 6Sa/71/2017, ktoré začalo dňa 11.06.2015. Konanie vedené pod sp. zn. 1S 300/2015 začalo dňa 15.12.2015, kedy žalobca doručil krajskému súdu žalobu.

4. Podľa názoru krajského súdu konanie vedené pod sp. zn. 6Sa/71/2017 začalo skôr, t.j. 11.06.2015 ako konanie 1S/300/2015, ktoré začalo dňa 15.12.2015, a jedná sa o tú istú vec toho istého žalobcu. Z uvedených dôvodov správny súd uznesením žalobu vedenú pod sp. zn. 1S/300/2015 podľa § 98 ods. 1 písm. b) SSP odmietol.

5. O trovách konania súd rozhodol podľa § 170 písm. a) SSP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže žaloba bola odmietnutá.

2.

Kasačná sťažnosť žalobcu

6. Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. Tvrdil, že na žalobe trvá v celom rozsahu a žiada o vyplatenie uplatňovanej náhrady z garančného fondu. Žiadal v preskúvanom konaní o pridelenie právnik.

3.

Konanie pred kasačným súdom

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 11 písm. g) SSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu v súlade s § 455 SSP bez pojednávania a dospel k záveru, že krajský súd rozhodol vo veci predčasne.

8. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP). V konaní o správnej žalobe v sociálnych veciach rozsah správnej žaloby fyzickej osoby a jej dôvody možno zmeniť alebo doplniť až do rozhodnutia správneho súdu. Pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi (§ 203 ods. 1, 2 SSP). Ak to nie je v rozpore s účelom správneho súdnictva, môže správny súd i bez návrhu doplniť dokazovanie vykonané orgánom verejnej správy (§ 204 SSP).

9. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 199 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. V súdnom

prieskume zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu v sociálnych veciach správny súd nie je viazaný rozsahom dôvodov uvedených v žalobe, ktorými žalobca namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

10. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi.

11. Kasačný súd zistil, že krajský súd v danej veci v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite nepostupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej a tretej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu napadnutého žalobou žalobcu ako účastníka konania nepoučil o jeho základných procesných právach (i povinnostiach) najmä o jeho práve požiadať o poskytnutie právnej pomoci Centrum právnej pomoci, s prihliadnutím na to, že už z obsahu žaloby mu muselo byť zrejmé, že pre ochranu jeho procesných a hmotnoprávných práv v danom prípade je to potrebné.

12. Správny súd poskytuje účastníkom konania poučenie o ich procesných právach a povinnostiach. Túto povinnosť nemá, ak je účastník konania zastúpený advokátom alebo ak má účastník konania, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Správny súd poučí účastníkov konania o možnosti zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 26 ods. 1, 2 SSP).

13. Správny súd predvolá na výsluch toho, kto podanie urobil, ak má za to, že tým možno dosiahnuť odstránenie väd podania. Pri výsluchu správny súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, a poučí, ako podanie opraviť alebo doplniť (§ 60 SSP).

14. Ak Správny súdny poriadok neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky") (§ 97 SSP).

15. Podľa § 98 ods. 1 písm. a/ až h/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak a) o tej istej veci už bolo správnym súdom právoplatne rozhodnuté, b) o tej istej veci toho istého žalobcu už prebieha pred správnym súdom skôr začaté iné konanie, c) bola podaná predčasne a lehota na jej podanie v čase rozhodovania správnym súdom ešte nezačala plynúť, d) bola podaná oneskorene, e) bola podaná zjavne neoprávnenou osobou, f) žalobca nebol pri jej podaní zastúpený podľa § 49 ods. 1 alebo § 50, g) je neprípustná, h) tak ustanoví tento zákon.

16. Ak Správny súdny poriadok neustanovuje inak, použijú sa na konanie pred správnym súdom primerane ustanovenia prvej a druhej časti Civilného sporového poriadku okrem ustanovení o intervencii. Ak niektorá otázka nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane

podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva (§ 25 SSP).

17. Kasačný súd tiež poukazuje na to, že zákonodarca v právnej úprave Správneho súdneho poriadku stanovil osobitné zákonné podmienky pre postup správneho súdu pri prieskume zákonnosti postupu a rozhodnutia orgánu verejnej správy na základe správnej žaloby v sociálnych veciach (§§ 199 a nasl. SSP). I keď zákonodarca v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy na základe žaloby v sociálnych veciach upúšťa od prísneho formalizmu konania, z čoho plynie i posudzovanie žaloby ako návrhu na začatie konania vo veci súdneho prieskumu rozhodnutia správneho orgánu v sociálnych veciach, zo správnej žaloby v sociálnych veciach musí byť však zrejmé, kto žalobu podáva voči ktorému správne orgánu a aké rozhodnutie žalovaného správneho orgánu žalobca žalobou žiada súdne preskúmať (§ 57 SSP). Pokiaľ správna žaloba uvedené náležitosti neobsahuje, je povinnosťou správneho súdu vyzvať žalobcu na doplnenie žaloby s príslušným poučením, ako má žalobu doplniť, ako aj s poučením o odmietnutí žaloby, ak žalobca v určenej lehote žalobu nedoplní, resp. vady žaloby neodstráni (§ 59 ods. 3 SSP).

18. Z predloženého spisového materiálu krajského súdu vyplýva, že správny súd predvolal žalobcu k informatívnemu výsluchu na odstránenie väd žaloby. Zo zápisnice o informatívnom výsluchu spísanej so žalobcom však nevyplýva, že by správny súd žalobcu poučil o jeho procesných právach a povinnostiach, pričom žalobca do zápisnice ani nevedel uviesť akého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu sa podanou žalobou domáha súdne preskúmať.

19. Zákonodarca v Správnom súdnom poriadku tiež stanoví zákonné podmienky (procesné podmienky konania) brániace konaniu súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy, ku ktorým správny súd je povinný prihliadať počas celého konania (§ 97 SSP). Jednou z týchto podmienok je podmienka litispendencie (§ 98 ods. 1 písm. b/ SSP) - podmienka skôr začatého konania.

20. Správny súd v posudzovanom prípade v odôvodnení napadnutého uznesenia síce poukazuje na skutkové zistenia, že o uplatňovanom nároku žalobcu sa vedie konanie i v inej veci, avšak z predloženého spisu krajského súdu nevyplýva objektivita ním uvádzaného zistenia, majúce za následok jeho nepreskúmateľnosť pre nezrozumiteľnosť. V danej súvislosti kasačný súd upriamuje pozornosť tiež na to, že Správny súdny poriadok podmienku litispendencie neupravuje. Ak niektorá otázka nie je riešená v Správnom súdnom poriadku, právna úprava ustanovená v § 25 SSP odkazuje na zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok a ak nie je riešená ani v Civilnom sporovom poriadku, správny súd postupuje primerane podľa základných princípov konania tak, aby sa naplnil účel správneho súdnictva. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu nie je ani zrejmé, v zmysle akej právnej úpravy posudzoval (ne)splnenie podmienky litispendencie v posudzovanom prípade, majúce za následok jeho nepreskúmateľnosť pre nedostatok dôvodov.

21. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a dospel k záveru, že krajský súd vo veci odmietnutia správnej žaloby v sociálnej veci žalobcu rozhodol predčasne, keď neodstránil vady žaloby, neposkytol žalobcovi poučenie o jeho procesných právach a povinnostiach a napokon napadnuté uznesenie nedostatočne odôvodnil. Z uvedených dôvodov kasačný súd napadnuté uznesenie správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie v zmysle § 462 ods.1 SSP.

22. Povinnosťou krajského súdu v ďalšom konaní bude predovšetkým vyzvať žalobcu na odstránenie väd žaloby, poskytnúť mu poučenie o jeho procesných právach a povinnostiach, bez pochybností ozrejmiť, či vo veci uplatňovaného nároku žalobcu sa vedie na správnom súde iné konanie, v súčasnosti tiež v akom je štádiu, či medzi časom nedošlo k vydaniu rozhodnutia vo veci, potvrdiť preukázanosť zistenia podložením listiny - kópiu žaloby, resp. rozhodnutie o postúpení veci, alebo rozhodnutie vo veci. Vzhľadom k tomu, že v kasačnej sťažnosti sťažovateľ súčasne žiadal prideliť mu právnik, povinnosťou správneho súdu bude aj touto žiadosťou žalobcu sa zaoberať.

23. V novom rozhodnutí vo veci správny súd rozhodne opätovne o nároku na náhradu trov konania

vrátane o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

24. Toto uznesenie kasačného súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.